

✠✠ HISTORICKÁ DETEKTIVKA ✠✠



PETER
TREMAYNE

VYŠEHRAĐ



KREV
V RÁJI



✠✠ PŘÍPAD SESTRY FIDELMY ✠✠

Krev v ráji

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.ivysehrad.cz
www.albatrosmedia.cz



Peter Tremayne
Krev v ráji – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

•• HISTORICKÁ DETEKTIVKA ••

*PETER
TREMAYNE*

*KREV
V RÁJI*

VYŠEHRA D

Copyright © 2019 by Peter Tremayne
Translation © Alžběta Slavíková Hesounová, 2023
Jacket illustration by Lee Gibbons, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-7601-822-8
ISBN e-knihy 978-80-7601-824-2 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)
ISBN e-knihy 978-80-7601-825-9 (1. zveřejnění, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-7601-826-6 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)

Eleni Triantafillakiové,
mé spřízněné duši,
jež mi dodala odvalu
nulla vestigia retrorsum –
nekráčet vzad.

*Eiecitque Adam et conlocavit ante paradisum voluptatis
cherubin et flammeum gladium atque versatilem ad
custodiendam viam ligni vitae.*

Tak člověka zapudil. Východně od zahrady v Edenu
usadil cheruby s míhajícíím se plamenným mečem,
aby střežili cestu ke stromu života.

1. kniha Mojžíšova, 3:24
Vulgata,
latinský Jeronýmův překlad ze 4. století

Tento román chronologicky navazuje na knihu *Krvavý měsíc*, ačkoliv tvoří uzavřený příběh. Píše se rok 672, je právě měsíc *mí faoide* (únor), který se v Irsku v sedmém století považoval za „měsíc spánku či odpočinku“. Na polích se toho během chladných temných dní příliš mnoho dělat nedalo. Brzy měla započít čtvrtina roku nazývaná Imbolc, kdy se začínaly bahnit ovce a kdy byl hlavní svátek slavený tou dobou zasvěcen bohyni plodnosti Brigitě.

Oblast, kde se náš příběh odehrává, tedy Cloichín (dnes Clogheen), jejíž jméno znamená „kamenité místo“, leží nedaleko stínů vrhaných pohořím Cnoc Mhaoldomhnaigh (Knockmeal-down), 32 kilometrů jižně od Cashelu. Klášter Ard Fhionáin (Ardfinnan) je pak nedaleko odtamtud východním směrem. Jeho jméno znamená „Finanova výšina“ a dostal je podle církevního společenství, které tam bylo na počátku sedmého století založeno Finanem Malomocným.

Čtenář snad děj knihy lépe ocení při vědomí, že genealogické záznamy původních galských urozených rodin v Irsku se považují za nejstarší v Evropě. Zprávy zachované v písemné podobě sahají do sedmého století našeho letopočtu; proslulý odborník na dobu starého Irska profesor Eoin MacNeill (1867–1945) byl přesvědčen, že staré irské rody „podle všeho sahají až do doby dvě stě let před Kristem“.

Román se odehrává v období, kdy v Irsku probíhaly velké společenské změny. Nové pojetí křesťanství, šířící se na ostrov z Říma, mělo za následek střety a spory, neboť se promítalo i do otázek týkajících se majetkového vlastnictví a dědických zákonů.

Termín *derbhfine*, který v této knize používám, se používá pro skupinu tvořenou rodinnými příslušníky až čtyř generací pocházejících ze společného praděda. Tato jednotka ve starém Irsku rozhodovala o následnictví na trůně či v jiné vládcovské roli, neboť se zde neuznával zákon prvorozenství. Nejstarší synové vladaře nemuseli vždy nutně nahradit svého otce, ačkoliv v každé rodině existoval vysoce postavený, většinou starší, člen rodiny zvaný *ádae fine*, jenž měl za úkol svolávat rodovou radu. V té době se také začal prosazovat pojem *fintiu*, rodinné pozemky, který označoval určitý druh soukromého vlastnictví. Starý systém kmenových pozemků, o nichž mohla *derbhfine* dosud rozhodovat, se začínal pomalu proměňovat. Čtenář by také měl mít na paměti, že ženy měly dědická práva a i v manželství si uchovávaly vlastní majetek. Podle zákona se nazývaly *banchomarba*, ženské dědičky. Toto téma dobře zpracovává práce profesora Mylese Dillona „Vztah matky a syna, otce a dcery, a dědický zákon týkající se žen“ vydaná ve *Studiích raného irského práva* v Královské irské akademii v Dublinu 1936.

Vzhledem k tomu, že tato kniha je pravděpodobně první dílo krásné literatury pojednávající o raně středověkých dědických zákonech v Irsku a o otázkách dědických práv žen, čtenář v textu nalezne hojnost starých irských výrazů a odkazů k různým rukopisům. Soudím, že na správné výslovnosti při četbě příliš nezáleží. Čas od času se stává, že některý ze čtenářů zapochybuje o historické správnosti popisovaných konceptů – působí na onu dobu neuvěřitelně vyspěle. Snad se někteří i domnívají, že si irské zákony sedmého století vymyslím, jak se mi hodí. Tak tomu pochopitelně není. *Krev v ráji* snad mnohé osvětlí.

Sestra Fidelma z Cashelu, *dálaigh* neboli advokátka soudního dvora v Irsku sedmého století

Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham v Zemi Jižního lidu, její manžel

V Cloichínu

Oběti

Adnán, hospodář

Aoife, jeho manželka

Cainnech, jejich syn

Abél, druhorozený syn

Obyvatelé

Bratr Gadra, kněz

Fethmac, *bó-aire* neboli soudce

Ballgel, jeho žena

Gobánguss, kovář

Breccnat, jeho manželka

Eóránn, matka Breccnat

Lúbaigh, pomocník v hospodářství

Fuinche, jeho manželka

Dulbaire, Lúbaighův bratr

Íonait, dojička

Blinne, její matka, vdova

Tadgán, hospodář, bratranec Adnána

Taithlech, kupec

Flannat, jeho dcera, vdova po Díomovi, synovi Tadgána

Tuláci

Celgaire

Fial, jeho manželka

Ennec, jejich syn, nemluvně

V klášteře Ard Fhionáin

Opat Rumann

Bratr Solam, učenec

Bratr Fechnach, *rechtaire* neboli správce

U Cnoc na Faille

Conmaol, uchazeč o dědictví po Adnánovi

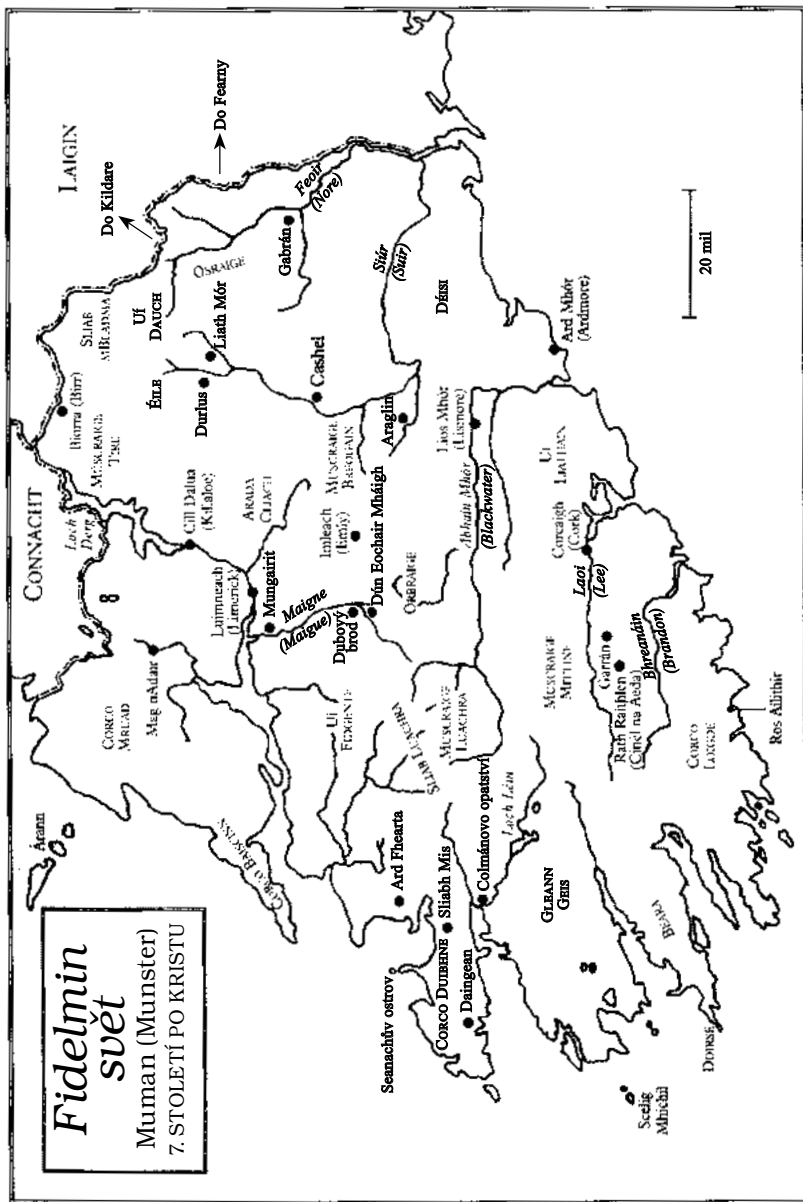
Slébine, jeho syn

Tuama, ovčák

Enda, bojovník *Nasc Niadh* neboli Zlaté obroučky, vybraný
tělesný strážce Colgúa, krále Mumanu

Fidelmin svět

Muman (Munster)
7. STOLETÍ PO KRISTU



Skupinka lidí byla nepočetná, ale jako by už ji netvořily samostatné osoby, muži a ženy a několik malých plačících dětí mezi nimi. Slila se do jediného hrozivého celku, který se pohyboval ulicí ve vsi, jako by jej tvořilo jediné tělo a hnal jediný společný cíl. I hluk, který dav vydával, zněl jako jednolitý disonantní zvuk – byl to doslova útok na smysly. Dokonce i paže jednotlivců ve shluku – některé jen mávaly do vzduchu, jiné držely kyje a klacky – jako by patřily jedné bytosti. Všímavému pozorovateli by neušlo, že cosi, nebo kdosi, je poháněn ve středu skrumáže. A vskutku, po chvíli se z davu vynořilo tělo člověka, který se ze všech sil bránil provazu, s jehož pomocí jej jeho věznitelé táhli kupředu. Neznámý byl pokryt vrstvou bahna a špíny, ale i navzdory tomu bylo vidět, že se od lidí kolem sebe v jedné věci liší. Měl černou kůži.

V čele šílené hordy vzpřímeně kráčel jakýsi muž, který se tu a tam otočil po davu a křikl cosi povzbudivého a čas od času na své následovníky jen máchl rukou, když jeho hlas zanikl v jekotu a nenávisných výkřicích. Oděn byl do černého řeholního hábitu z vlněné látky a kolem krku měl pověšený stříbrný kříž na koženém řemínku. V jedné ruce třímal nezvykle vyřezávanou trnkovou sukovici.

Chátra zajatce vláčela tou vsí po hlavní ulici mezi temnými prostými domky, jaké byly v těch odlehlých končinách ve venkovských osadách vidět často. U dveří ošuntělých chalup postávali místní lidé a mlčky přihlíželi. Když rozvášněný dav míjel jeden z domků, náhle se v něm rozrazily dveře a vyběhl z nich jakýsi mladík, který se podle všeho právě vytrhl ze sevření dvou zavalitých chlapů a nyní se postavil do cesty urostlému mnichovi

v čele průvodu. Jakmile se zastavil, oba svalnatí muži z domu ho doběhli a popadli ho za paže. Tmavovlasý pohledný mladík se je pokoušel ze všech sil setrást, ale jeho věznitelé ho svírali velice pevně.

„Bratře Gadro!“ zvolal mladý muž hlasitě. „Nařizuji ti, abys přestal. Zaraž to šílenství!“

Mnich se zastavil uprostřed kroku, dav za ním po chvíli začal také brzdit a divoké výkřiky postupně utichaly.

Bratr Gadra se k mladíkovi obrátil s přimhouřenýma očima a sykl: „Konám zde Boží dílo a dílo spravedlnosti, které jsi měl dávno vykonat *ty*, Fethmacu z Cloichínu.“

„Jsem *bó-aire*, náčelník a soudce této vsi. Za dohled nad zákony zde zodpovídám já,“ opáčil mladý muž přísně.

Bratr Gadra zvrátil hlavu a jedovatě se uchechl.

„Pěkný soudce,“ pronesl pak pohrdlivě. „Jsi ještě učiněný holobrádek. Co ty víš o právu a spravedlnosti? Nemáš vzdělání ani v tradičních zákonech této země, aby sis zasloužil titul brehona a spolu s ním úctu svých soukmenovců. A v žádném případě nevíš nic o církevním právu, jímž bychom se správně měli všichni řídit a svěřit svou důvěru jen v našeho nejvyššího soudce a stvořitele.“

Mladík jménem Fethmac se rozhodl přehlédnout pohrdlivý tón, jímž s ním mnich hovořil.

„Znám své povinnosti, bratře. A znovu opakuji, coby místní soudce, že jedině mně zde přináleží hovořit o právu a zákonech. Co činíš, je špatné. Pusť toho člověka.“

A rukou pokynul k tělu oběti pokryté blátem; nešťastník nyní ležel natažený na zemi, ale jeho uchvatitelé stále třímali konec provazu, jímž byl spoutaný.

Když shromážděná lůza slyšela, s jakou rozhodností mladý soudce hovoří, někteří se začali nejlépe ošívát.

„Tak ty myslíš, že tento... tento *netvor*... je člověk?“ procedil bratr Gadra jedovatě. „Ty soudíš, že má nějaká práva? Je to jen prapodivné stvoření, bezduché zvíře – a jeho činy o tom hovoří výmluvnou řečí.“

Fethmac ale před naparujícím se mnichem nehodlal ustoupit.

„Podle našich zákonů je to člověk a musí být řádně vyslechnut, aby se mohl hájit. Opakuji – propusť ho!“

„A já opakuji, že tak neučiním! Odplatou mu bude smrt,“ křikl bratr Gadra. „Nepraví se snad v Písmu svatém, knize Leviticus:

„Když někdo ubije nějakého člověka, musí zemřít“? Zabil, a proto zemře!“

Po hlasitém prohlášení bratra Gadry se zase začalo ozývat souhlasné mumlání.

„V našich zákonech jasně stojí, že nejprve musí proběhnout řádný soud a musí být předloženy důkazy, než je někdo odsouzen jako vinný,“ zvolal soudce a znovu se pokusil setřást dva hromotluky, kteří ho po stranách drželi. „Žádný soud s ním ještě neproběhl.“

„My už jsme ho odsoudili,“ odsekl bratr Gadra. „Jak stojí v knize Deuteronomium, každý bude usmrčen pro vlastní hřích. Nechť tomu tedy tak je. Nechť nyní zemře.“

Mnich kývl na dva chlapy, kteří mladého soudce drželi, a ti ho odvěkli stranou, mnichovi a tlupě za ním z cesty. Na to se bratr Gadra obrátil k davu za sebou a oči mu fanaticky plály. Dobře věděl, že mladíkův zásah poněkud zchladil krvelačné odhodlání jeho následovníků. Pozvedl do výše stříbrný krucifix, aby ho všichni viděli.

„Konáme zde dílo našeho Pána,“ zaburácel. „Nenechte se odvrátit z cesty spravedlnosti, neboť ve Svatém písmu stojí, bez jakýchkoliv výhrad, že za zabití se trestá smrtí. Bůh to tak žádá – a je snad mezi vámi někdo, kdo by se chtěl protivit Bohu?“

Jeho zlobná slova znovu rozpoutala ve shromážděných lidech vášně, zase se z nich stal nebezpečný a po krvi dychtící dav.

Bratr Gadra se po nich spokojeně rozhlédl a potom se otočil k hranici vesnice, odkud se cesta zvedala na nevysoký kopec.

„Nechť se symbol vašeho kraje stane zároveň prostředkem, jímž budou ti, kdo se zprotiví Božím zákonům, náležitě ztrestáni!“

Nataženou rukou ukázal na strom, který rostl na samém vrcholku kopce. Zvedal se do výše na silném kmeni a s rozložitou korunou, prastarý podsaditý dub s několika zatvrzelými hnědými listy, tuhými žaludy bez stopky a větvemi trčícími do stran jako ukazatele do všech koutů v okolní krajině. Bylo na první pohled zřejmé, že dub už tam roste mnoho století a je důležitým bodem místního lidu a jejich osady, jedné z nespočtu vsí náležejících lidu Eóghanacht Glendamnach, který osidloval velikou oblast patřící k Mumanskému království. Většina vesničanů na dub pohlížela jako na posvátný strom – takové symboly se užívaly mezi lidem od pradávna, již v časech před

počátkem času, ještě v dobách, kdy se na jejich ostrově nerozšířila nová víra.

Zajatce odvěkli ke stromu; zmítal se v sevření dvou vesničanů, ale nebylo mu to nic platné, muži ho drželi pevně. Vzhlédl a v temné zabláčené tváři mu zasvítily bělma, když s hrůzou popatřil na sukovité větve stromu, které jako by se k němu natahovaly, lačny ovoce, které se na nich bude zanedlouho houpat.

„Kdo má lano?“ zeptal se bratr Gadra panovačně.

Přikročil k němu člověk s kolem provazu přehozeným přes rameno. Byl to svalnatý urostlý chlap s ponurým výrazem.

„Tady ho mám, bratře Gadro.“

„Pak ho tedy přivaž tam na tu větev.“

Mladému soudci, který se před okamžikem pokusil rozdivočelou lůzu zarazit, se spíše silou vůle nežli svalů podařilo své dva vězňatele odvláčet ke kraji davu.

„Zadrž! To nesmíš!“ zakřičel přes hlavy shromážděných vesničanů. „Budeš se z toho zodpovídat před zákonem!“

Bratr Gadra mu věnoval jen letmý pohled. „A ty se budeš zodpovídat před Bohem,“ řekl mu na to. „Dávej si pozor, mladíku. Pokud se nám nepřestaneš plést pod ruce, Bůh by od tebe mohl žádat odplatu dřívě, nežli bys čekal.“

Horda lidí znovu začala váhat. Fethmac měl ve vesnici přece jen výsadní postavení a rozhodoval tam v otázkách zákona. Opravdu měl bratr Gadra právo vyhrožovat mu smrtí, jak podle všeho právě činil?

Z davu se nečekaně oddělil jakýsi mladík, mohl sotva překročit práh dospělosti, a vyrazil ke stromu podivným hopkáním – téměř by se dalo říct tanečním krokem. Ze záhybů volné kazajky vyňal *fedán*, rákosovou flétnu, na kterou často hrávali pasáci ovcí a krav. Byl to prostý nástroj, v podstatě jen duté stéblo, a on je teď přiložil ke rtům. Z písňaly se ozvala prapodivná melodie, zatímco mladík poskakoval na místě, jako by předváděl jakýsi zvláštní rituální tanec. Shromáždění ho několik okamžiků sledovalo v tichosti a mezi lidmi zavládl pocit trapnosti.

„Dulbairé! Nech toho!“ zvolal jakýsi starší muž v davu, natáhl se po mladíkovi, popadl ho za paži a druhou rukou mu vytrhl flétnu. Hoch se mu neochotně podřídil, ale hlasitě si při tom stěžoval.

Bratr Gadra se v nastalém tichu chopil příležitosti a znovu chlapa s lanem vyzval, aby nelenil a pokračoval ve svém

pochmurném úkolu. Když se zdálo, že muž přece jen na okamžik zaváhal, bratr Gadra zavrčel: „Pokud je mezi vámi některý malověrný, pak vzpomeňte, čím smrt zde mstíme.“

Na ta slova se z hrdla několika přítomných ozvalo zlobné zamručení.

Vybraný kat se rychle rozhlédl po shromážděných, potom o krok ustoupil a hodil lano přes větev. Provaz ji přelétl a jeho konec padl muži do nastavených rukou. Ten na něm pak začal uvazovat smyčku.

„Na druhý konec chci šest mužů,“ poručil jim mnich. „No tak!“ pobídl je netrpělivě, když viděl, že lidé stále váhají.

Několik mužů se neochotně a rozpačitě vydalo ze skrumáže ke kmeni, jako by je poháněl hrozivý a podmanivý pohled bratra Gadry. Chopili se druhého konce provazu, jako by v rukou drželi nějakého nebezpečného tvora.

Mnich znovu příkývl, a na to vězně postrčili ke katovi, který mu nasadil smyčku kolem hrdla a utáhl.

Bratr Gadra přistoupil blíže k oběti, která se nyní rozeštkala.

„Bůh s tebou nemá slitování, neboť se nelze slitovat nad zločinem, jenž jsi spáchal,“ zadeklamoval hlasitě, aby ho slyšeli všichni v davu. „Přeješ si přiznat se ke svým hříchům, nežli se setkáš s Jeho hrozivou odplatou?“

„Já jsem to neudělal,“ vypravil ze sebe neznámý. „Jsem nevinný.“

Bratr Gadra od něho ustoupil a pokynul hlavou muži třímajícímu druhý konec lana.

„Učiňte zadost Boží spravedlnosti... teď!“

Muži začali táhnout. Smyčka se ještě více sevřela, zdusila mužovy vzlyky a nešťastník se odlepil nohama od země.

A právě v tu chvíli ticho, které se kolem nich rozestřelo, prořízl chladný ženský hlas.

„Dost! Dost – uvolněte lano, nebo se na vás snese hněv vašeho krále a trest vyměřený našimi zákony!“

Při zaznění toho panovačného hlasu sebou muži třímající provaz poplašeně škubli, chvíli stáli jako přimrazení, ale potom uvolnili sevření a nechali provaz proklouznout rukama, až se horečně zmítající nohy oběti konečně zase dotkly rozbahněné země pod sebou. Všichni byli nečekaným vývojem událostí natolik ohromeni, že se odnikud neozvalo ani pípnutí. Dokonce i bratr Gadra se zarazil ve svých krvelačných výlevech.

V tu chvíli se před nimi vynořila postava na koni. Zdálo se, že snad vyjela přímo zpoza mocného dubu, ačkoliv to bylo vyloučené. Přihlížející zalapali poplašeně po dechu, když jezdkyň spatřili: z hlavy se jí v tu chvíli svezla silná vlněná kápě a odhalila záplavu nepoddajných rusých vlasů. Přísnou tvář měla jako vytesanou z bílého mramoru a z výšky je probodávala ledovým pohledem zelenomodrých očí.

* * *

„Tak co teď?“ zeptal se Eadulf ze Seaxmund's Ham a díval se přitom na vypálené zbytky krčmy, kde si často dopřával občerstvení, když putoval cestou vedoucí k vysoko položenému sedlu zvanému Stezka blahoslaveného Deklana. Sedlo leželo mezi vysokými hrozivými vrcholy pohoří Cnoc Mhaoldomhnaigh, tvořeného holými hnědými temeny hor.

Fidelda z Cashelu, která vedle něho seděla na svém galském koni, zavrtěla hlavou a hlasitě si povzdechla.

„Ten požár tu musel řídit teprve nedávno,“ poznamenala, přičemž si pozorně prohlížela ohořelé zbytky zdí, ale na otázku mu neodpověděla.

Právě strávili několik dní v klášteře Lios Mhór, kde se konaly slavnosti na počest abatyše Gobnait z Muscraige. Ačkoliv byla dotyčná abatyše už sto padesát let po smrti, svátek se v tamním velkém opatství světil pravidelně každý rok navzdory tomu, že vazba mezi Gobnait a Lios Mhór byla poměrně slabá. Tradovalo se, že do kláštera přinesla své zkušenosti se včelařstvím a používala tam med k léčení, a díky tomu prý odvrátila mor, který hrozil tamní obyvateli zachvátit. Právě proto byla následně prohlášena za svatou a na její počest se začaly konat každoroční oslavy. A patřilo k zařitému protokolu, aby se slavnosti zúčastnil i nějaký příslušník vládnoucí královské dynastie. Té povinnosti se pro tentokrát ujala Fidelda, sestra Colgúa, krále Mumanu, největšího z Pěti království Erinu, ležícího na jihozápadě ostrova, a doprovázel ji její manžel Eadulf. Nyní byli právě na zpáteční cestě k severu do Cashelu, kde stál hlavní královský palác.

Přímá cesta nebyla právě snadná – vedla přes zdejší pohoří ve výši přes tisíc metrů nad mořem. Tradovalo se, že Deklan, který býval opatem v Ard Mhór na pobřeží, prošel tímto průsmykem

před dvěma stovkami let, když se od moře vypravil navštívit svého krále do Cashelu.

Fidelda s Eadulfem tuto cestu podnikli už několikrát a po každé se zastavili v malé krčmě při cestě nedaleko sedla. Ted před sebou ale viděli jen zčernalé zbytky obvodových zdí, a byl to zlověstný pohled.

„Co o tom soudíš?“ zeptal se Eadulf nakonec, když Fidelda nějakou chvíli nepromluvila. „Myslíš, že tu budovu někdo podpálil záměrně?“

„Stává se to poměrně často, že v hostinci začne hořet,“ ozvala se nakonec Fidelda. „Ne každé neštěstí se dá vysvětlit zlým úmyslem. Požár se často rozšíří z ohniště v kuchyni – proto je v naší zemi zvykem většinou v domech stavět kuchyně odděleně od obytných prostor.“

Eadulf nepřestával pohledem zkoumat ohořelé pozůstatky domu. „Alespoň se zdá, že uvnitř nikdo neuhorel.“

„A také mě nenapadá žádný očividný důvod, proč by někdo chtěl přepadat a podpalovat osamocenou krčmu, na niž spoléhá celá řada poutníků mířících ke zdejšímu průsmyku – i my jsme zde často odpočívali a občerstvovali se. Proto soudím, že muselo jít při požáru o nešťastnou náhodu.“

„Ať už to byla nešťastná náhoda nebo ne, moc jsem se těšil, že zde v teple spočineme a najíme se,“ opáčil Eadulf unaveně. „Tento měsíc je velice nepřívětivý. V mém rodném jazyce mu říkáme *solomonath*, měsíc bláta.“

Fidelda pozvedla tázavě obočí. „Já se domnívala, že ho nazýváte *februa*?“

Eadulf zavrtěl hlavou. „Tak se mu říká latinsky – měsíc smytí hříchů. Latinská jména se nyní víc a víc rozšiřují, spolu se šířením nové víry.“

„V našich končinách ještě tolik ne. Zdejší název zní *mí faoide*, měsíc spánku a odpočinku, a dobře vystihuje, co bychom v této roční době měli dělat – odpočívat před příchodem jara, které je už za dveřmi.“

Eadulf se unaveně ušklíbl. „Inu, ať už se mu říká jakkoliv, jisté je, že zde si dnes neodpočineme – budeme se muset poohlédnout jinde.“

Seděli na koních a zamýšleně hleděli na vypálené trosky krčmy, když vtom jim k uším dolehlo tiché cinkání zvonků a oni

vzhledli. Kousek ve stráni pod sebou uviděli kráčet stádo podsaditých horských ovcí. Vedle nich šel nějaký hoch se zahnutou pastýřskou holí a naváděl zvířata kolem skal, které ho až do té chvíle skrývaly před Fidelminým a Eadulfovým pohledem.

„*Hóigh!*“ křikl na něho Eadulf, aby upoutal jeho pozornost.

Pasáček k nim na okamžik vzhlédl a zatvářil se vylekaně. Potom k jejich údivu zase sklonil hlavu a dál si hleděl svého úkolu.

Eadulf se zamračil. „Určitě nás slyšel,“ prohlásil. „Možná má strach z cizinců?“

„Občas se vyplatí mít se před cizinci na pozoru,“ ozval se v tu chvíli dutý hlas odněkud zezadu, těsně za nimi.

Poplašeně sebou trhli, otočili se v sedle a uviděli, že za nimi na skalce ve svahu nad cestou sedí nějaký člověk.

Muž byl ve středních letech, měl do sněda opálenou pokožku a prošedivělé dlouhé vlasy, které mu splývaly podle obličeje a dole se spojovaly s plnovousem, který téměř zastíral celou tvář. I on v ruce třímal pastýřskou hůl, a ačkoliv i jeho šat se k povolání ovčáka hodil, celkové jeho vzezření jako by s takovou úlohou neladilo. Po straně u pasu měl v pochvě široký nůž, na druhé straně toulec se šípy a přes rameno přehozený menší luk z olšového dřeva.

„Proč by se pasáci měli bát cizinců?“ zeptala se Fidelma.

„V poslední době došlo podél Deklanovy stezky k mnoha přepadením a loupežím,“ odpověděl jí neznámý. „Neustále svému chlapci vštěpuji,“ řekl a pokynul přitom směrem k hochovi, který se opodál věnoval stádu, „že se má tady v okolí mít před neznámými lidmi na pozoru.“

„Chceš tím říct, že tu někdo přepadá a olupuje poutníky?“ podivil se Eadulf.

„Přesně tak,“ přisvědčil muž s lehkostí, načež vstal a vykročil ze svahu, až byl několik stop pod nimi. Tam se zastavil, opřel o hůl a otočil se k nim. Přimhouřil své jasné oči a důkladně si začal jejich dvojici prohlížet, zvláště pak si všiml Fidelmina nákladného šatu z bobří kožešiny, který jen částečně zakrýval zlatou obroučku, již měla jako králova sestra a jeho vyslankyně právo nosit. Eadulf byl oděn poněkud prostěji do vlněného mnišského hábitu a tonzura, kterou měl vyholenou podle římského způsobu, jasně hovořila o tom, že není následovníkem místní církve.

„Předpokládám, že jste na cestě do Cashelu?“

„V současné chvíli hledáme místo, kde bychom se mohli na naši pouti občerstvit,“ odpověděla mu Fidelma.

„Hovoříš o přepadeních a loupežích,“ ozval se v tu chvíli Eadulf a ukázal rukou na zbytky krčmy. „Potkal takový osud i tento hostinec? Přepadl jeho obyvatele někdo? Co se tu přesně stalo?“

Ovčák se jízlivě ušklíbl: „Jak, cizince, sám vidíš, krčma vyhořela.“

Eadulf svraštil obočí a už už se chystal pasákovi odseknout něco spatra, když ho Fidelma zarazila.

„Tento podnik jsme nejednou navštívili, abychom se tu najedli a přečkali noc. Jak k tomu došlo, že je do základů vypálen, když tu předtím stál neporušený celou řadu let?“

Ovčák si hlasitě povzdechl. „Neříká se snad, že opatrnosti není nikdy dost, nechceš-li mít škodu, zlost?“

„Ano, říká se to,“ přikývla Fidelma. „ale co tím chceš říct ty?“

„Že jednou v noci je postihlo neštěstí, a to jen kvůli tomu, že v kuchyni zapomněli zhasit lucernu a nebyli dost opatrní, aby ji postavili tam, kde by nemohla napáchat škodu. A tak škoda vznikla. Nežli se hostinský Béoán a jeho manželka Cáemell probudili, jejich dům už byl v plamenech a oni sami jen tak tak vyvázli živí. Tak jsem to alespoň slyšel.“

„Takže oni požár přežili?“

„Ano.“

„A žádné hosty na noc tehdy neměli?“

„Ne. Nezbyvalo jim než odsud odejít, uchýlili se k Béoánovu bratru na opačné straně Cnoc na gCloch.“

Eadulf svraštil čelo. „Tudíž tu v okolí horského průsmyku už žádná další krčma není?“

Ovčák pokrčil rameny. „Poblíž už tady žádná naneštěstí nestojí, záleží tedy, jakým směrem se hodláte odsud vydat.“

„Pochopitelně do Cashelu, jak jsi správně uhodl,“ opáčil Eadulf trochu kousavě.

„Pak tu kolem bohužel už není žádné místo, kde by vám mohli poskytnout pohodlné spočinutí – nejbližší hostinec je na planině u Ard Fhionáin na břehu řeky Suir.“

„To je odsud ale ještě pořádný kus cesty,“ postěžoval si Eadulf.

„Nejsnáze se tam dostanete, když zamíříte po stezce k východu, jakmile se nedaleko odsud cesta rozdělí na dvě. Vaše stezka se tam kroutí po svahu do údolí,“ poradil jim pastevec.

„Ano, známe to tam,“ přikývla Fidelma.

Poděkovali muži za radu a rozjeli se dál, ale cítili, že se ovčák nehýbá z místa a jen s rukama v bok sleduje, jak se vzdalují.

Když po malé chvíli zajeli za hřbet jednoho z okolních vrchů, ocitli se na místě, kde se stezka dělila ve dvě a jedna z cest pak pokračovala příkře z úbočí dolů směrem k severovýchodu, kde, jak už Eadulf věděl z dřívějších poutí, leží v údolí opatství Ard Fhionáin. Druhá stezka vedla k severozápadu a Eadulf po ní nikdy nejel.

Fidelma několik chvil jen tak v tichosti seděla na koni, jako by na cosi čekala.

„Děje se něco?“ chtěl vědět Eadulf.

„Nevím jistě. Ale nemohla jsem se zbavit dojmu, že na tom tak zvaném pastevci je něco dost podivného.“

Eadulf přikývl. „Ano. I já jsem si všiml, že u sebe měl o dost více zbraní, než je u obyčejného ovčáka zvykem.“

„Nuže, pojedeme dál,“ pronesla rozhodně Fidelma. „Ale zvolíme stezku mířící k severozápadu.“

„Tu cestu neznám. Nepozdává se ti snad stezka do Ard Fhionáin?“

„Není na ní nic zlého,“ odpověděla Fidelma, „až na to, že tamtudy z hor sestupuje většina poutníků, jak ostatně dobře víš. Pokud se tu po okolí skutečně potulují lupiči a lapkové, jak nás ten ovčák varoval, pak je nejpravděpodobnější, že by na pocestné čekali právě u ní. Proto soudím, že bude lepší se jí tentokrát vyhnout.“

„Lepší volit cestu známou... tak nějak se to u vás říká, že?“

„Mně jde v tuto chvíli jen o to,“ pravila Fidelma trpělivě, „že nás to nijak významněji nezdrží, když pojedeme tou druhou pěšinou.“

„A ty víš, kam ta cesta vede? Stojí někde podle ní nějaký hostinec?“

Fidelma pokrčila rameny. „Vzpomínám si, že na úpatí hor leží malá rolnická osada – pokud se vydáme po té severozápadní odbočce, dojedeme k ní. Už je tomu mnoho let, co jsem tamtudy jela, ale pamatuji si, že vede podle krásného jezera, a cestou je pěkný výhled přes velké pláně až ke Cashelu. Nepochybuji, že v té výšce pod horami nám poskytnou pohostinství.“

„Jak si tím můžeš být tak jistá?“

„Na posledním brehonském sněmu jsem se seznámila s jistým mladíkem z oné vsi, která stojí pod úbočím těchto vrchů na

planině. Tehdy byl jmenován soudcem ve své osadě. Nevzpomínám si nyní na jeho jméno, ale jsem si jistá, že bude dobře vědět, jaké povinnosti ho vážou, když jeho ves navštíví *dálaigh*. Jasně si pamatují, že to tam bylo nesmírně malebné, ačkoliv je pravda, že jsem tamtudy projížděla v létě... téměř mi to tam připomínalo mytickou zahradu bohyně Fand.“

Eadulf se nedokázal ovládnout a krátce se zasmál. „Nestojím o zajíždku přes onen svět a setkání s tou tvou bohyní, i když byly její zahrady sebekrásnější. V takovémhle studeném počasí stojím o jediné – střechu nad hlavou, něco k snědku a suchou postel na noc.“

„To všechno ti mohu slíbit,“ usmála se Fidelma.

Navzdory jejich lehkovážným řečem Eadulf vzápětí zase upadl do zadumání a cestou přemítal o vypálené krčmě a o podivném ovčákovi.

Pěšina začala pomalu klesat, zpočátku sotva patrně, pomalu se vinula dolů úbočím, až nakonec dorazila do širokého rovného údolí, v němž uviděli hluboké jezero. Vodní hladina byla temná a působila hrozivě, nejspíš proto, že se na nebi stahovala černá mračna, ze kterých se jen jen rozpršet. Krajina tam byla téměř bez porostu, jen sem tam byl vidět trnkový keř – některé z nich narostly až do výše malých stromů s tuhými větvemi a ostrými trny. Kolem pár z nich vyrašilo několik hub – byly černé a jako by se svým vzezřením pokoušely kolemjdoucí varovat, že jsou plné jedu.

Okolní vzduch jako by se ještě více ochladil, když sestoupili ze svahu, zřejmě to bylo tím, že se ocitli ve stínu okolních kopců; nedaleká vodní hladina pocit zimy ještě umocňovala. Eadulf si všiml, že Fidelma, která jela kousek před ním, aby mu ukázala cestu, se najednou zastavila, když se ocitla na otevřeném horském úbočí. Dojel ji, postavil se jí po boku a uviděl, že se před nimi otevřel výhled daleko do kraje. Pochopil, že kdyby byly mraky výš a svítilo slunce, přehlédl by z toho místa celou rozlehlou Femenskou pláň pod sebou. Byla velice úrodná a poskytovala bohatství a moc celému Colgúovu království – to proto si eóghanachtští králové zvolili za hlavní sídlo právě Cashel – byl odtud dobrý rozhled přes celou planinu. Eadulf věděl, že na Femenské pláni se odehrála celá řada příběhů z časů před počátkem doby, kdy se tam usadil Bodb Dearg, syn mocného boha The Dagdy.

Fidelda ukázala pod sebe. „Tam je Cloichín. Cesta k němu je lépe schůdná, nežli se to odsud jeví,“ dodala konejšivě, protože dobře věděla, že Eadulf není nijak zdatný jezdec, ačkoliv se za poslední roky v sedle dosti zlepšil. Na takovémto příkrém srázu bylo ale třeba vést koně dosti opatrně.

Eadulf sledoval pohledem směr, který mu naznačovala rukou. V dálce za skupinkou budov na rozlehlé pláni rozeznával několik shluků stromů a temné křivky v krajině, zřejmě řeky, a také několik táhlých čar, podle všeho šlo o zdi. A až docela vzadu na obzoru se zdvihaly jakési temné obrysy, ale ty nyní zastíňovala převalující se dešťová mračna, která se k nim blížila nad krajem.

Fidelda viděla, že se Eadulf soustředěně mračí, jak hledí do dálky.

„To jsou Sléibhte na gCoillte,“ odpověděla mu na nevyřčenou otázku.

„Hory hvozdů?“

Přikývla. „Cesta do Cashelu vede přímo po jejich východní straně.“

„Takže nejsme od Cashelu příliš daleko?“

„Pokud se počasí změní a podmínky na cestě se zhorší, bude nám to trvat zhruba dva dny, než pláň přejedeme a dorazíme do Cashelu. Kdyby byly stezky rozbahněné, koně nebudou moct klusat, ale jen jít, a to není o mnoho rychlejší, než když jde člověk. Tvůj lid tento měsíc pojmenoval velice trefně, Eadulfe – měsíc bláta.“

Eadulf si povzdychl. „Nakolik jsem schopen to odsud posoudit, ty pláň pod námi jsou dosti bezbarvé a jednotvárné; i těch pár stromů a keřů, které vidím, jako by postrádalo veškerou barvu.“

„V tuto roční dobu tomu tak skutečně je, ačkoliv kdyby svítilo slunce, viděli bychom, že země kolem je pokryta sytě zeleným kobercem mechů a lišejníků, jimž se v těchto podmínkách dobře daří. A až dojedeme dolů, uvidíš, že se krajina změní, na lukách tam roste tráva, starček, kokoška pastuší tobolka. Teď jsou sice v zimním hávu, ale to se začne brzy měnit. A jakmile louky a úbočí kopců rozkvetou, je to tam jako v nejšťavnatější zelené zahradě poseté jasně barevnými tečkami květů.“

Ukázalo se, že Fidelda se nemýlila, když soudila, že cesta dolů do údolí jim zabere dost času. Eadulfovi to připadalo jako

učiněná věčnost, nežli se dostali pod hory; museli jet skutečně opatrně a pomalým krokem, neboť stezka po úbočí se točila a kroutila tak divoce, že dost často museli z koní sesednout a přes nebezpečné úseky je sami převést. Konečně se ocitli v rovnějším terénu a Eadulf si všiml, že kolem rostou hlodášové keře, které jen jen rozpuknout v záplavě zlaté barvy, a trsy kapradí tak vysokého, že málem připomínalo křoviny. Jinak to ale kolem vypadalo, jak by člověk v zimní krajině čekal.

Když dojeli na samý konec stezky vinoucí se z horského srázu, Eadulfa zaujalo, kolik kamenných zídek označujících hranice pozemků kolem nich je, a zmínil se o tom Fidelmě.

„Kraj je tu hodně kamenitý,“ řekla mu na to. „Čím více se budeme vzdalovat od hor a ocitneme se hlouběji na pláních, tím více bude balvanů ubývat – ale právě proto se obec, kam máme namířeno, jmenuje Cloichín, kamenité místo. Lidé obdělávající okolní pozemky z balvanů staví hraniční zdi, jimiž si označují svá pole.“

„Kamenné hranice? Není to v tomto koutě vašeho království neobvyklé?“

„Zdejší kraj je velice úrodný a výnosy z něj vysoké. *Cóir Anmann*, právní texty věnující se různým druhům plotů a hranic, velice přesně stanovují čtyři typy povolených ohrazení, a kamenné zdi kolem pozemků bohatých zemědělských usedlostí jsou dosti časté.“

„Pak nám nezbývá než doufat, že se to promítne i do bohatství pohoštění, které nám snad bude zanedlouho nabídnuto,“ pronesl Eadulf, kterého ta vyhlídka naladila trochu radostněji. Vzápětí přitáhl svému koni otěže, zastavil a se soustředěným mračením sklonil hlavu ke straně. „To zní jako vodopád,“ řekl a zadíval se ke skupince stromů, která jim clonila výhled na krajinu vzadu.

„To je řeka Duthóg, kterou budeme muset přebrodit. Teče na jih od té osady.“

Eadulf se zakabonil. „Taková vyhlídka mě tedy nikterak neláká. Neznamená Duthóg náhodou ‚řeka těžkostí‘?“

Fidelda se pobaveně uchechtla. „Občas zapomínám, jak dobře už náš jazyk ovládáš, Eadulfe. Ale ničeho se neobávej. Říční proud je mělký a dno kamenité, a ačkoliv v této roční době voda v řece teče rychle a hlasitě šumí, není jí mnoho. Hlavní část vsi leží přímo za ní a vystavěli ji mezi dvěma řekami – zde Duthógem

a na severní straně Tearou, která je hlubší a její vody se hemží lososy a pstruhy. Obě řeky se po nějaké době spojují a společně se u Ard Fhionáin vlévají do řeky Suir.“

Projeli malým lesíkem a ocitli se na říčním břehu. Eadulf viděl, že mu brod Fidelma vylíčila věrně. Voda jejich koním sahala sotva k hleznovým kloubům, když je pobídli do proudu a zvířatům se začala od kopyt rozstříkovat voda. Na druhé straně se břeh zdvihal do mírného vršku, na jehož temeni rostl veliký a rozložitý dub. Fidelma zamířila přímo do kopce, kde se náhle zastavila a rozkřikla: „*Dost! Dost – uvolněte lano, nebo se na vás snese hněv vašeho krále a trest vyměřený našimi zákony!*“

Eadulf se rychle vzpamatoval z prvního leknutí a okamžitě se rozjel za Fidelmou. Zastavil jí po boku a uviděl, že z toho místa mají rozhled na vesnici pod sebou – a také v těsné blízkosti spatřili skrumáž nějakých lidí. Dav na ně němě hleděl, Fidelmin přísný rozkaz jako by jim všem vyrazil dech. Eadulfovi neušlo, že v čele shromážděných lidí stojí vysoký muž v řeholním hábitu a že u paty dubu je několik mužů, kteří zřejmě právě vytáhli cosi na silném laně přehozeném přes jednu větev. Konec provazu byl uvázán do smyčky, v níž za hrdlo vězel zmítající se člověk, jenž komíhal nohama těsně nad zemí. Dusil se a bojoval o život.

Na několik okamžiků se rozhostilo otřesené ticho, jako první se nakonec vzpamatoval bratr Gadra, muž v mnišském rouchu. Rudá, vzteklá tvář se mu stáhla v záchvatu zloby.

„Jak se, ženo, opovažuješ přerušovat nás a vydávat rozkazy v záležitosti, která se tě nijak netýká?“ zavrčel nenávistně. Potom se obrátil k chlapům, kteří v rukou svírali nyní ochablý konec provazu, a sykl: „Pokračujte, jak jsem vám nařídil.“

Muži se ale ani nepohnuli.

„Káží vám, abyste dokonali dílo Boží!“ zaburácel hlas bratra Gadry panovačně.

Mladý soudce Fethmac, jehož z obou stran drželi dva vesničtí hromotlukové, se znovu bezúspěšně pokusil vymanit z jejich sevření.

„Uvolněte lano! Toto je králova sestra!“ zaječel pronikavě. „Stojí před vámi sestra Fidelma z Cashelu!“

Jeden z mužů u provazu jej okamžitě pustil a vyděšeně vytřeštil zrak, dobře věděl, kdo Fidelma je a jaké postavení jí náleží. Z davu se začalo ozývat nejisté mumlání. I několik dalších lano pustilo a nešťastník, nyní napůl v bezvědomí, se sesunul k zemi, neboť poslední muž třímající provaz už takovou zátěž sám neudržel.

„Uvolněte mu smyčku kolem krku, aby se mohl nadechnout,“ poručila Fidelma úsečně shromážděným lidem.

„Počkat!“ zvolal bratr Gadra. „Nemáš pověření tady vydávat rozkazy, i kdybys snad nakrásně byla příbuzná krále. Kdosi tu tvrdil, že jsi sestra Fidelma. Tak proč na sobě nemáš roucho řeholnice? Zřekla ses snad svého Boha? Nenáleží ti rozhodovat o tom, co se zde bude dít. Jsem ti v církevní hierarchii nadřazen.“

Fidelma si rozvzteklého muže změřila pohledem svých mrazivých očí.

„Vystoupila jsem z řad duchovních, Boha jsem se nezřekla,“ odsekla mu hněvivě.

„To je to samé,“ procedil mnich nenávistně. „Opustila jsi naši víru, a jako taková sama zasluhuješ potrestání.“

„Bratře Gadro,“ zavolal na něho Fethmac, „překvapuje mne, že se k tobě nedoneslo, že paní Fidelma zastává úřad *dálaigh* a proslula jako právní poradkyně svého bratra, mumanského krále Colgúa. Tvou nevědomost může snad omluvit jedině to, žes do našeho království přicestoval teprve nedávno a strávil jsi dlouhou řadu let v zemi Franků.“

Bratr Gadra se k mladému soudci obrátil a poprvé za celou tu dobu se zdálo, že je vyvedený z míry. Fidelma v tu chvíli pochopila, že nyní už dav bude poslouchat ji.

„Eadulfe, jdi se podívat, co můžeš udělat pro toho nebožáka,“ vyzvala ho a rukou ukázala na poloudušeného vězně ležícího pod stromem, se smyčkou stále pevně utaženou kolem hrdla. Eadulf švihem seskočil ze sedla a Fidelma se obrátila ke shromážděným vesničanům a zpražila je pohledem. Několik jich její pohled zatvrzele opětovalo, ale většina lidí svésila provinile hlavu a neodvažovala se na ni podívat.

„Vidíš, jakou barvu má jeho kůže?“ zaječel náhle bratr Gadra. „Je to zvíře. Není jedním z nás. Nemá mezi námi žádná práva.“

„Všichni lidé mají práva, ať už pocházejí odkudkoliv,“ opáčila Fidelma rozzlobeně. „Pokud jsi skutečně stoupencem nové víry, měl bys to dobře vědět.“ Potom se obrátila ke shluklým lidem. „Okamžitě propusťte svého soudce a vraťte se do svých domovů, zatímco se pokusím zjistit, jak k této otřesné události došlo.“

Dva chlapi držící Fethmaka ho po jejích slovech pustili tak rychle, jako by dotek jeho těla náhle nedokázali snést. Lidé z davu se začali po dvou třech trousit zpět ke vsi, až u stromu zůstal jen mladý soudce a nenávistně se šklebící mnich. Ten se nehýbal z místa, zatímco mladík ihned přispěchal k Fidelmě, když sesedla z koně, aby se jí mohl představit.

„Paní, jmenuji se Fethmac. Už jsme se před nějakou dobou setkali na právním koncilu. Bohu díky, že ses tu objevila.“

Fidelma se na něho zadívala a potom přikývla. „Vzpomínám si na tebe. Na tom koncilu jsme se radili o hranicích u Ard Fhionáin. Pověz mi, jak k tomu došlo, že se lidé ze zdejší vesnice

vzepřeli tvému slovu. Chybí ti snad náležité vzdělání? To proto se protiví uposlechnout tvé rozkazy?“

Mladík svrástil nešťastně tvář.

„Paní, právní vzdělání jsem ukončil, jak náleží, studoval jsem čtyři roky a úřad mi patří. Došlo zde ale ke zločinu, který v mých soukmenovcích roznítil vášně natolik, že zapomněli na zdravý rozum. Nepodařilo se mi ztupit jejich hněv.“ Potom se odmlčel, naznačil rukou směr k urostlému mnichovi a s hořkostí dodal: „Bratr Gadra, který mezi nás přibyl teprve nedávno, je v jejich neposlušnosti vůči zákonům podněcoval, a oni se vinou toho vzepřeli mým rozkazům.“

Fidelmě zablesklo zlobně v očích a vykročila k řeholníkovi, ale Eadulf mezitím vstal od nešťastníka, který stále ležel na zemi a s obtížemi lapal po dechu, a zavolal na ni.

„Měli bychom toho muže odsud co nejrychleji dopravit někam do tepla, je napůl zmrzlý. Bydlí tu v okolí?“

Fethmac zavrtěl hlavou. „Zde domov nemá. Je to *ráithech* – tulák.“

„A máte tu nějakou ubytovnu pro pocestné?“ chtěla vědět Fidelma.

„Jen stodolu vedle mého domu,“ odpověděl mladý soudce. „Tam ho zavézt můžeme, Alespoň je tam sucho a teplo.“

„Nuže dobrá.“ Podívala se po bratru Gdrovi. „Ty půjdeš s námi, protože mi budeš muset dopodrobna vysvětlit, co se tu seběhlo, a jak je možné, že člověk, který se vydává za šířitele nové víry, podněcuje ostatní ke spáchání vraždy.“

Bratr Gadra ji probodával zpupným pohledem.

„Za mnou stojí autorita naší víry, ženská.“ Hovořil chladně a zdálo se, že v něm není ani špetka kajícínosti. „Přednášky o tom svém právu si nech od cesty. A navíc požadují, abys mne oslovovala otče Gdro, jak zní můj správný titul.“

Fidelmě se ve stažené tváři mihla stopa úsměvu, což bylo nebezpečné znamení, jak Eadulf dobře věděl.

„Mém právu? Já za sebou mám autoritu práva všech Pěti království, *bratře* Gdro – tak se jmenuješ, pokud se nemýlím. Náleží mi hodnost *anruth* a jsem rovna Vrchnímu brehonovi tohoto království.“

„Tvé zákony mě nezajímají. Řídím se pouze zákony Božími.“

„Učené debaty si necháme na příhodnější dobu. A co se týče tvého oslovení, my, přívrženci nové víry v Pěti královstvích, se

v tomto bodu řídíme slovy Písma svatého, jež se této otázky dotýkají.“ Bratr Gadra se nechápavě zamračil, a tak Fidelma pokračovala: „*Et patrem nolite vocare vobis super terram unus enim est Pater vester qui in caelis est.* Tak to podle Matouše pravil sám Kristus. „A nikomu na zemi nedávejte jméno »Otec«; jediný je váš Otec, ten nebeský.“

Bratr Gadra začal vzteky téměř prskat: „Jak se opovažuješ –“

„Všichni jsme bratři a sestry ve víře,“ přerušil ho Eadulf ostře. „Ačkoliv,“ dodal pak rychle, „někteří z nás nazývají z úcty svého představeného v klášteře ‚opat‘, což pochází z aramejského slova *abba*, tedy otec. Jsem si vědom, že mezi následovníky blahoslaveného Benedikta z Nursie a jeho řádu se rozmáhá zvyk používat toto oslovení. Pokud se ale nemýlím, ty opatem nejsi.“

Bratr Gadra se už nyní nezmohl ani na slovo.

„Jak vidím, všichni se mezitím rozešli do svých domovů,“ ozvala se Fidelma netrpělivě, „ale Eadulf bude potřebovat pomoc přenést tohoto nebožáka do domu místního soudce.“

„Tak to si na to budeš muset někoho najít, *advokátko*.“ Bratr Gadra si založil ruce na prsou s vyzývavým výrazem ve tváři.

Fidelma se v první chvíli nedokázala vzpamatovat z úžasu nad jeho drzostí. Nežli se ale stačila pohnout nebo promluvit, k Eadulfovi vykročil Fethmac a pravil: „Já ti pomohu a ukážu ti cestu. Je to tudy, nedaleko odsud.“ A naznačil směr pokývnutím hlavy.

Fidelma se rozhodla, že bude lepší s mnichem pro tu chvíli dál nemluvit, a místo toho vzala do ruky otěže Eadulfova koně a spolu se svým zvířetem je oba vedla za Fethmakem a Eadulfem, kteří mezi sebou nesli nebožáka, jenž byl před okamžikem málem oběšen. Bratr Gadra je neochotně následoval. Fethmac je vedl ke skupince nedalekých budov, které tvořily součást osady. Vedle velkého domu vystavěného z kamenů stála dřevěná stodola s mírně pootevřenými dveřmi. Fethmac do nich strčil nohou a dveře se otevřely natolik, že jimi ve třech mohli projít. Potom s Eadulfem odložili svůj náklad na několik balíků sena a Fidelma zatím po straně uvazovala otěže jejich koní.

Zatímco se Fidelma věnovala tomuto úkolu, k uším jí zalehl ženský hlas volající o pomoc. Fethmac okamžitě vyrazil k domu.

„To je má žena Ballgel,“ křikl na ně přes rameno. „Zamkli ji uvnitř, když mě zajali.“

„Zajali?“ zopakovala Fidelma a podmračeně se obrátila k bratru Gadrovi.

Mnich se jedovatě ušklíbl. „Museli jsme toho mladíka trochu zkrotit, pokoušel se překazit nám dílo Boží.“

„Jistě budeš tak laskav a vysvětlíš mi rozdíl mezi výrazy ‚zajmout‘ a ‚zkrotit‘,“ prohlásila suše. „A kdo dal pod zámek jeho manželku?“

Bratr Gadra pokrčil rameny, jako by to bylo lhotejné, a neodpověděl.

Fidelma došla k Eadulfovi a postavila se mu po boku; její muž se ještě skláněl nad zraněným. „Jak je na tom?“

„Mnoho toho pro něho udělat nemohu, jen mu ošetřit spáleniny od provazu na hrdle a pokusit se ulevit vnitřním zhmožděním v krku. Med s horkou vodou by mu měly ulevit. Možná by mu také pomohla vodní máta – jak že jí to říkáte, *cartlann*? Jak se ten člověk jmenuje?“ zeptal se pak a pohlédl na bratra Gadru.

Mnich znovu jen pokrčil rameny.

Fidelma se dosud domnívala, že jí v tento den už nemůže nic překvapit, ale nyní zalapala nevěřícně po dechu. „To mi chceš říct, že jste se chystali toho muže oběsit, a ani jste nevěděli, kdo to je?“

„Neměli jsme v plánu oběsit jméno, ale vraha,“ řekl jí na to řeholník. „Děblovci je jedno, jak se jmenuje, hned by ho přivítal v ohni pekelném!“

Fidelma ztěžka polkla a měla co dělat, aby nedala průchod svým emocím.

V tu chvíli se znovu objevil Fethmac následován mladou přitažlivou ženou – působila trochu otřeseně, ale jinak jí podle všeho nic nechybělo.

„Nic mi není, paní,“ odpověděla na Fidelminu starostlivou otázku. „Ti chlapi mě zamknuli ve skříni, když jsem se pokoušela pomoci svému muži. Dav vesničanů jako by pozbyl rozumu, když se jim Fethmac pokusil zabránit, aby toho cizince, *doir-fuidira*, odvěkli k dubu a oběsili ho tam.“

Fidelmě neušlo, že žena použila správný právní termín používaný pro člověka bez zákonných práv. Ale i tulák se mohl nechat najmout na práci a v mnoha případech se mohl po kraji pohybovat bez omezení. Většinu *doir-fuidirů* tvořili lidé, kteří přišli o práva na základě toho, že jim byl vyměřen peněžitý trest

či vyrovnání, jež nemohli uspokojit. Z této společenské třídy se ale mohli dostat, když dluhy uhradili, a následně mohli se souhlasem místního náčelníka znovu získat vlastní pozemky a zaujmout bývalé místo ve společnosti. Fidelma si uvědomila, že by ji nemělo překvapovat, že Ballgel je znalá právní terminologie, když je její muž místní soudce.

Potom mladá žena ukázala na bratra Gadru a prohlásila: „To on poštvál místní lidi, aby se vzepřeli zákonům a aby mě dali pod zámek, když jsem přispěchala svému manželovi na pomoc.“

„Zákony! Zákony!“ zavrčel bratr Gadra. „Neustále se tu oháníte svými pohanskými zákony, když byste se přitom měli řídit právem, které vám přináší nová víra. Vy se na vrahy usmíváte, odpouštíte a pomáháte jim a zavíráte oči před zlem ve svém středu. Tomu neříkám žádné právo. Já vám přináším pravdu nové víry, a vy se buď podřídíte zákonům Božím, nebo zemřete.“

Fidelma ho nebrala na vědomí a místo toho se obrátila k soudci. „Je tu ve vsi někdo, komu můžeš důvěřovat?“ zeptala se ho.

„Důvěřovat?“

„Budu potřebovat někoho, kdo by na tohoto muže dohlédl,“ řekla a mávla rukou k ležícímu nešťastníkovi. „Až bude řádně ošetřen a vzpamatuje se, mám v úmyslu uspořádat soudní jednání, kde se prošetří, co se to tu vlastně stalo.“ Potom pohlédla ke zpupnému mnichovi. „A učiním tak podle zákonů Pěti království, nikoliv na základě třeštění osob volajících po pomstě.“

Fethmac začal horlivě přikyvovat. „Náš kovář Gobánguss se mezi lidmi ve vesnici těší veliké úctě. A u kovářny má místo, kde by tento člověk mohl nějakou dobu setrvat.“

„Byl kovář jednou z osob v tom krvelačném davu?“ zajímala se Fidelma. „Nepřeji si, aby na toho muže dohlížel někdo z lidí, kteří se podíleli na pokusu o jeho vraždu.“

„Ne, pracuje teď v jedné usedlosti na březích řeky Duthóg,“ odpověděl jí Fethmac. „Hned pro něho vyrazím, nemělo by mi to trvat nijak dlouho.“

„Výborně, tak jdi.“ Když se mladý soudce vzdálil, Fidelma se zeptala Ballgel: „Mohla bych tě požádat o kalíšek medu a trochu mátového odvaru? Tomu muži zde by to ulevilo. A my s Eadulfem bychom také potřebovali něco k snědku a na zahánání žízně a nějaké místo na přespání, neboť se začíná připozdívat. Řekli